

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Kiállítások feltételei:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesegyre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Kiállításai csapán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési árak:

Öt hasábos petitisor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyílttér garmond sora 20 kr. — Nagyobb és több sorú hirdetések jutányosan szokásoltatnak.

A lap szellemi részére a nyílttérre vonatkozó minden költségek a szerkesztőhöz küldendők.

Kiállításai pénsek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz tartoznak.

Készülünk az 1885-diki budapesti országos kiállításra!

Reánk, nógrádiakra nézve, kétszeresen fontos a budapesti 1885-diki országos kiállítás. Először, mert Pesthez legközelebb lévén, termékeink kiállítása és elrendezése iránt közvetlenül intézkedhetünk; másodsor, mert megyénknek újból lesz alkalma haladó képességét, most már nagyobb körben bemutatni. Az országos bizottság, bár valami nagy gyorsaság nem vehető szemre, végre a kiállítástól szóló bővebb értesítését azétküldte; megkaptuk mi is és igen örülünk azon, hogy megyénk azon szerencsés helyzetbe hozott, miszerint két alkerületet csináltak belőle; az egyik a b.-gyarmati, melyhez a b.-gyarmati, nógrádi és szécsényi; a másik a losonczy, melyhez a sziráki, losonczy és füleki járások osztattak. Tehát megyénkben B.-Gyarmat és Losoncz lesznek a gyűpontok, hol az országos kiállítás iránt az érdekeltséget minden irányban felkeltve, megosztott tövékenységgel hathatunk az országos kiállítás sikerére. — Nincs mit vesztelnünk, az idő rövid! Felhívjuk tehát megyénk iparos testületét, hogy az értekezleteket máris kezdjék meg; ezen nagy fontosságú ügyhöz a vezér-ferfiakat szemeljek ki, s kölcsönös buzdítás és vállvetett tevékenységgel hassanak oda, hogy megyénk, mely az ország szívéhez legközelebb áll, méltóan legyen képviselve az országos kiállításon.

Értesítés az országos kiállítás érdekében.

Az 1885. évi országos általános kiállítás budapesti kerületi bizottsága működését megkezdvén, értesíti a kerületéhez tartozó iparosokat, gazdákat és általában a kiállításra készülő közönséget, hogy helyi és alkerületi bizottságokat Kecskeméten, Kalocsán, Vácra, Szabadkán, Zomboron, Baján, Ujvidéken, Esztergomban, Székesfehérváron, Gyöngyösön, Egerben, Jászberényben, Szolnokon, B.-Gyarmaton, Losonczon és Besztercebányán létesített. Az albizottságok már legközelebb megkezdik működésüket a kiállításra szóló bejelentések gyűjtése érdekében, mire nézve a kerületi bizottság által részletes utasításokkal vannak ellátva.

Szükségesnek tartjuk azonban a t. kiállító közönséget ez uton is felkérni, hogy bejelentéseiket az illető alkerületi bizottságoknál minél előbb nyújtsák be, azon városok közönségét pedig, melyek valamely alkerületi bizottsághoz beosztottak, tisztelettel figyelmeztetjük, hogy legegyszerűbben járnak el, ha saját érdekeik képviseltetése szempontjából az illető alkerületi bizottság által a maguk számára külön végrehajtó bizottságokat szerveztetnek.

Hogy a végrehajtó (helyi) bizottságok szervezése iránt alapos tájékoztatást nyújtsunk, szükségesnek tartjuk a budapesti kerületi bizottság összes alkerületinek felsorolása mellett, egyszerűsödött arra utalni, hogy az alkerületekhez mely városok és járások tartoznak. A budapesti kerületi bizottság hatásköré kiterjed a budapesti kereskedelmi és iparkamara kerületére (Bács-Bodrog, Csongrád, Esztergom, Fehér, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun és Zólyom megyék), Csongrád, Szeged és Hódmezővásárhely thj. felruházott városok kivételével. Alkerületi beosztása a következő:

I. Kecskeméti alkerület. Székhelye: Kecskemét. Az alkerülethez tartoznak: Kecskemét, Cegléd, Kiskun-Félegyháza és Nagy-Kőrös városok, továbbá Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megyének pesti-felső, pesti alsó, pesti közép, kis-kun alsó, kecskeméti alsó és kecskeméti felső szolgabírói járásai.

II. Kalocsai alkerület. Székhelye: Kalocsa. Az alkerülethez tartoznak: Kiskun-Halas város, továbbá Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye: solti felső, solti-közép, solti alsó és kiskun felső szolgabírói járások.

III. Váci alkerület. Székhelye: Vác. Az alkerülethez tartoznak: Vác és Szent-Endre városok, továbbá Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye: pilisi-felső, pilisi-alsó, váci-felső és váci-alsó járások.

IV. Szabadkai alkerület. Székhelye: Szabadka. Az alkerülethez tartoznak: Szabadka és Zenta városok, továbbá Bács-Bodrog megye: zentai és tornyai járások.

V. Bajai alkerület. Székhelye: Baja. Az alkerülethez tartoznak: Baja város, továbbá Bács-Bodrog megye: 1. felső, 2. felső és 1. közép szolgabírói járások.

VI. Ujvidéki alkerület. Székhelye: Ujvidék. Az alkerülethez tartoznak: Ujvidék város, továbbá Bács-Bodrog megye: ujvidéki, palánkai, óbecsei, titeli és szabai szolgabírói járások.

VII. Zombori alkerület. Székhelye: Zombor. Az alkerülethez tartoznak: Zombor az kir. város, továbbá Bács-Bodrog megye: zombori, apáti, kulai és bód-sági szolgabírói járások.

VIII. Esztergomi alkerület. Székhelye: Esztergom. Az alkerülethez tartoznak: Esztergom város, továbbá Esztergom megye esztergomi és párkányi szolgabírói járások.

IX. Székesfehérvári alkerület. Székhelye: Székesfehérvár. Az alkerülethez tartoznak: Székesfehérvár város, továbbá Fehérmegye: székesfehérvári, moóri, sárbogárdi, adonyi és vaáli szolgabírói járások.

X. Gyöngyösi alkerület. Székhelye: Gyöngyös. Az alkerülethez tartoznak: Gyöngyös város, továbbá Heves megye: gyöngyös-pásztói, gyöngyös-patai, mátrai és tiszai szolgabírói járások.

XI. Egri alkerület. Székhelye: Eger. Az alkerülethez tartoznak: Eger város, továbbá Heves megye: felső-, közép- és alsó tarna szolgabírói járások.

XII. Jászberényi alkerület. Székhelye: Jászberény. Az alkerülethez tartoznak: Árokszállás, Jászberény városok, továbbá Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye: alsó- és felső jász-sági szolgabírói járások.

XIII. Szolnoki alkerület. Székhelye: Szolnok. Az alkerülethez tartoznak: Mezőtúr, Szolnok, Turkeve, Karozag, Kisujzállás, Kunhegyes, Kunszentmárton városok, továbbá Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye: alsó-, felső- és közép-tiszai szolgabírói járások.

XIV. Balassagyarmati alkerület. Székhelye: Balassa-Gyarmat. Az alkerülethez tartoznak: a balassagyarmati, nógrádi és szécsényi szolgabírói járások.

XV. Losonczy alkerület. Székhelye: Losoncz. Az alkerülethez tartoznak: a sziráki, losonczy és füleki szolgabírói járások.

XVI. Besztercebányai alkerület. Székhelye: Besztercebánya. Az alkerülethez tartoznak: Besztercebánya, Breznóbánya, Libetbánya és Zólyom városok, továbbá a besztercebányai, breznóbányai, nagyszalatnai és zólyomi szolgabírói járások.

Az alkerületekhez tartozó városokban vagy fontosabb járásokban létesítendő végrehajtó bizottságok csak az illető alkerületi bizottsággal érintkeznek; alulírt központi bizottság azonban kész a végrehajtó bizottságok létesítése iránt az illető alkerületi bizottságoknál közreműködni.

Együttal felhívjuk a kerületünkhez tartozó összes termelő urakat, hogy a kiállítás sikerét részükről is előmozdítandó, minél nagyobb számban jelentkezzenek a kiállításon való részvétellel.

A kiállításban részt venni szándékozók saját anyagi érdekükben is akkor cselekednek leghelyesebb-

ben, ha a gyakorlati működést tartják szem előtt, ha oda törekednek, hogy iparuknak és gazdaságuknak életrevalóságát, gyakorlati értékét és használhatóságát ismertessék meg a ne kívánjanak egyes szokatlan, rendkívüli, talán magukban véve igen érdekes, de a gyakorlati életben kevésbé elterjedt tárgyaknak kiállításával remekelni. Nem a rendkívüliségek, nem a sajátosságok megismertetése fog hasznára válni az országnak és magának a kiállítónak, hanem az, ha be tudjuk bizonyítani, hogy állandó, használható munkát tudunk előállítani, hogy gondosan ápoltt, egységes és messze távolba is elszállítható ipari és gazdasági terményeinkkel kiálljunk a versenyt más nemzetbeli nagy versenytársainkkal.

Bejelentési ívek a fennebb említett alkerületi bizottság által, vagy sürgős esetben a budapesti kerületi bizottság (iroda: ország. iparegyesület, nyíltág-utca 14.) által is adhatnak ki és kívánatra minden jelentkezőnek beküldetnek. A két egyenlő példányban kiállítandó bejelentési ív azonban mindig azon alkerületi bizottsághoz küldendő be, melynek területén az illető bejelentő lakik.

A kiállítás érdekében a legszükségesebb tudnivalókat a következőkben összegezzük:

Megnyitás 1885. május 1.

Beszárás 1885. október 15.

Időszaki kiállítások. Május 1—10. baromfi-kiállítás, 10—20. első tavaszi virágkiállítás, 17—24. bizott állatok kiállítása, 20—30. jubikiállítás. Junius 10—20. II. tavaszi virág-, gyümölcs- és zöldség-kiállítás. Julius 1—augusztus 30. munkakiállítás, 15—25. nyári virág- és gyümölcs-kiállítás, 20—30. élő méhek kiállítása. Szeptember 1—10. szarvasmarha- és sertés-kiállítás, 10—20. tejgazdasági termékek kiállítása. Október 1—15. őszi virág-, gyümölcs-, szőlő- és zöldség-kiállítás, őszi lóversenykor: ló- és eb-kiállítás.

Bejelentési határidő: 1883. december 31. Utólagos bejelentések elfogadtatnak 1884. május 1-ig, de ez esetben a térdij 10 százalékkal többet tesz. Későbbi bejelentések elfogadása iránt az országos bizottság határoz, ez esetben azonban a térdij 50 százalékkal nagyobb.

Térdijak. A térdijak négyezedméterenkint következők: A) a fedett csarnokban: a) alapterület a szabadon álló tárgyak részére 8 frt; b) alapterület a falak mentében vagy mellett lévő szekrénytől 6 frt; c) falterület 3 frt. Az a) és b) pontok alatt említett terület nagysága 3 méternél nagyobb nem lehet, különben aránylag nagyobb térdij fizetendő. B) Alapterület a félfedett csarnokokban 3 frt. C) Alapterület a szabadban 2 frt.

A különleges csoportok térdijaira vonatkozólag lásd az ált. szabályzat 10. §-ának második részét.

Szállítási kedvezmények: 100 kgm után kilométerenkint 16 kr. fizetendő az oda- és vissza-szállításnál, ezenkívül 100 kilogramm után minden vasútvonalra 2 kr. kezelési költség és 3 százalékos szállítási adó. Wagonkinti szállításoknál nagyobb kedvezmények.

Portómentesség. A levelezések és küldemények (a kiállítási tárgyak kivételével) portómentesek. A bizottságok leveleikre és küldeményeikre a következő megjegyzést illesztik: a kiállítást illető portómentes ügy. Magánosok vagy portóköltes testületek a kiállítási bizottságokhoz intézett leveleiket a következő megjegyzéssel látják el: hivatalos fel szólítás folytán portómentes.

Minden további részletes felvilágosítással a felsorolt kerületi bizottságok a részletes szabályzatok és utasítások nyomán készséggel szolgálnak.

Végre minden magyar honpolgár pártoló figyelmét és támogatását újból is kikerjük az 1885. évi országos általános kiállítás érdekében, mely nemzeti létünket és erőnket híven feltüntetni hivatva van a

melynek teljes sikerét a nemzeti becsület kérdésével kell azonosítanunk.

Azon kellemes reményben, hogy a felfogásunkban kerültek minden polgára osztosik, maradtunk kíváló tisztasággal

Budapest, 1883. november hava.

Az 1885. évi országos általános kiállítás buda pesti kerületi bizottsága nevében:

Gelléri Mór,
biz. jegyző.

Ráth Károly,
főpolgármester, elnök.

Az önkormányzati rendszer és a parlamentari felelős kormány.

II.

A politikai szabadság kizárólag a személyes joggyakorlaton alapszik. A személyes joggyakorlatot csak annyiban szabad korlátozni, a mennyiben az közvetlenül és személyesen nem gyakorolható.

Nincs a személyes joggyakorlatra oly alkalmas intézmény, mint az 1848 előtti magyar vármegye volt; csak hogy azt a maga régi szervezetében egyedül addig lehetett fenntartani, míg a magyar politikai nemzetet kizárólag a nemesség képezte, bármely népfajhoz tartoztak legyen annak tagjai, a nép milliói pedig minden jogoktól megfosztva, szegény adófizető köznép (misera plebs contribuens) valának és a nemzethez nem tartoztak, habár főzagyókeres magyarok voltak is; és még akkor is sok izgagást okozott az értelmetlen kizártság.

A magyar nemesség tagja volt a szent koronának a részese a főlségi jogoknak. A nemesség a megyék közgyűlésein választotta az országgyűlési követeket, megvitatta a koronának az országgyűlés előterjesztendő proposícióit, s joga volt a törvényhozás tárgyaira nézve indítványokat is tenni. A nemesség a követeknek utasításokat adhatott, melyeket ha meg nem tartottak, őket az országgyűlésekről visszahívhatta a felelősségre vonhatta. A törvények a kormányrendeletek csak a megyék közgyűléseinek határozatával hajthatók végre. A nemesség maga választotta rendes bírót, az alispánokat, szolgabírákat, valamint a táblabírók sorából is kiválasztotta azokat, a kik a polgári és fenyítő törvényezéseken szavazattal bírtak. Ezek szerint a magyar nemesség résztvevő a törvényhozásban, a törvények végrehajtásában és a bírói hatalomban. A magyar köznemessérről joggal elmondhatta II. József császár: „Der ist mein Mitregent.“

A vármegyék közgyűlései nagyszabású politikai iskolák valának, mert a megyék a kormányzások felügyelete mellett, nemcsak magukat kormányozták, de az országos tárgyakkal is foglalkoztak; megállapodásokat kötöttek a többi törvényhatóságokkal kötöttek, a más törvényhatóságok indítványait pedig a közgyűléseken tárgyalás alá vették. Mielőtt tehát a királyi előterjesztések és a megyék indítványai törvényre váltak volna, azok a közvélemény itélőszéké alá kerültek, s éretti megfontolás alá vettek. Ily előzmények után a törvények nem lehettek afféle halva született vagy időtlen gyermekek.

Igaz, hogy a megyei életnek árnyoldala is volt. A legnagyobb bajt az szülte, hogy a törvényeket a kormányzások hajtották végre, melyek tényleg csak a koronának voltak felelősek, s így a nemzetre nézve legűrdűsebb törvények vajmi gyakran papíron maradtak, és soha sem hajtották végre; ennek következtében a hazafias megyék kénytelenek valának örökös harcban állni a kormányssal. A nemzet sérelmei, a gravamenek halomra nőttek, a haladás pedig megakadályoztatott. Ez az állapot tarthatatlanná vált.

Mildőn 1848-ban a kiváltságos nemesség saját politikai jogait minden faj- s valláskülömbőség nélkül kiterjesztette a nép millióira, vajmi természetesen, hogy nem a volt kiváltságos osztály, sem az egyenjogusított nép a maga politikai jogait nagy száma miatt a megyék közgyűlésein személyesen a közvetlenül többé nem gyakorolhatta. Azde azért nem volt szükség a vármegyéket kövételválasztási, s visszahívási jogaitól és így politikai jellegűtől megfosztani: hanem át kellett volna alakítani. Mi sem volt volna könnyebb, mint a megyéket képviselői rendszerre fektetni úgy, hogy a mindenesetre tekintélyes számú megyei képviselő fele a értelmiségből s nagy adózőkból lajatro mosan, a másik fele pedig a nagy és kis községek népessége arányában, községenként, általános szavazás útján választatának meg. A választási jogot csak azon községbeli szegényektől kellene megtagadni, a kik könyradományból élnek s adót nem fizetnek. Hogy a szavazás függetlensége biztosítva legyen, a polgárok szabad tudására kell hagyni a nyilvános vagy titkos szavazást.

Egész bizonyossággal fel lehet tenni, hogy ily választás mellett, a vármegye értelmiségének, vagyos osztályainak és a nagy községeknek dísz-java jutna be a megyei képviselőbe. Ezen megyei képviselőt, mint az általános szavazat kifolyása, teljes joggal gyakorolná az összes megyei népesség nevében annak politikai jogait. Egyedül az ily megyei képviselőt van hivatva az országgyűlési képviselő megválasztására. A dolog természeténél fogva megyei képviselők csak irni olvasni tudók; s az állam hivatalos nyelvét értő polgárok lehetnének; mert a megye gyűlésén gyakran titkosan kellene szavazniok és az államügyek fölötti tanácskozásban részt kellene venniök, a mi az állam hivatalos nyelvének ismeretét szükségképp megkívánja, úgy a képviselők fedhetetlen erkölcsiége is elengedhetlen feltétel legyen. E szerint a megyei képviselők verifikáció alá esnének.

Az ily képviselőre fektetett vármegye sokkal tökéletesebb lenne a régi megyei intézménynél; mert ennek közgyűlésén nem az ólmos botos kortések képeznék a többséget és nem a nyers erő döntene. Az országos képviselők és a megyei tisztikar megválasztását a legnagyobb rendben s a legokoszerűbben lehetne a megyék közgyűlésein végrehajtani.

A kövételválasztást megelőzőleg tanácskozmány hivatnék össze, a melyen minden megyei képviselő jogosítva lenne a maga jelöltjeit indokoltan, javaslatba hozni, hogy a választók magukat tájékoztassék, s a pályázók egyéniségeivel megismerkedhessenek. A választás napján a képviselőt tagjai minden vita nélkül felhívatódnak szavazatlapjaik beadására. A szavazásnak titkosnak kell lenni, hogy a választók függetlenségét mi sem korlátozza. A képviselő csak általános többséggel legyen megválasztható, a relatív többséget nyert egyének pedig új választás alá bocsátandók.

Az így megválasztott képviselők a megye hivatalos és hiteles bizonyítványával ellátva, a mint az az országgyűlés által rendben találattott: a képviselőknek semmi további verifikációra sem volna szüksége, és már ezzel is eleje vétetnék sok visszaélésnek és a drága idő is meg volna gazdálkodva.

Napjainkban utasítás adásra nincs szükség; mert a mai sebes közlekedés, szabad sajtó és táviratok mellett, naponta ellenőrizhetjük a képviselőt; és az utasítás nagyon korlátozná az országgyűlési tanácskozmányok szabad fejlődését. Azonban a visszahívási jogot fenn kellene a megyéknek tartaniok, hogy a mely képviselő a bizalommal visszaél, ártalmatlanná tételhesék. Míg a megyék képviselőiket vissza nem hívják, jogi vételelemnél fogva a választók akaratát teljesítik s így a törvények a megyék akaratával alkotottaknak tekintendők. Nehogy azonban a képviselő állása ingadozóvá tévessék s egy két hatalmas egyén akaratát érvényre emelhesse: a visszahívási jog azon korlátozással legyen gyakorolható, hogy például: csak száz megyei képviselő írásbeli indítványára hivatnék össze a visszahívó közgyűlés, a melyre az országos képviselő is meghívandó lenne, és a vád és védelem meghallgatása után, a visszahívás titkos szavazással és csak a jelenlevők két harmadának szavazatával lenne elhatározható.

Mondanom sem kell, hogy a vármegyék képviselői által megválasztott országos képviselők a haza tekintélyei volnának, és az ily országgyűlés többségéből megalakított miniszterium magas színvonalon állana.

BODNÁR ISTVÁN.

Luther ünnepély.

A protestánsok B. Gyarmaton is kegyelettel megünnepelték a nagy reformátor születésének 400-ik évfordulóját. — Imádság, hálának zengett a protestáns világ ajkain a korszakot alkotó hitújító emlékezetére. Mert a reformáció bezárta a középkort, és megnyitotta az újkort. A hitújítás nálunk is kemény ültöztetést vont maga után. — Érdekesnek véjük felemlíteni, hogy Magyarországon az 1523. évi országgyűlés foglalkozott először a hitújítással, s ekkor az 53 t. k. azt határozta: „Meltóztatassék ő felsége, mint katolikus király, a lutheránusokat s azok minden pártfogóját, mint a szentséges Szűz Mária ellenségeit, fej és jószág vesztéssel büntetni.“ — Két évvel később a rákosi országgyűlés 4 ik cikkelye azt mondja: „a lutheránusok irtásának ki az országból, s akárhol találattanak, ne csak az egyháziaknak, hanem a világiaknak is szabad legyen őket megöletni.“ Ezen törvények azonban csak papíron maradtak, az országgyűlés és a nemesség sokkal óvatosabb volt, mintsem hogy ebben a királyi hatalomnak engedett volna. A királyi hatalom, hogy az alkotmány fontosabb ügyeitől elvonja a rendek figyelmét, ily törvényekkel akart célt érni. — A tapasztalat bizonyítja, hogy a protestantismus ezek dacára elterjedt, mert az eszmét elnyomni lehet, de kiirtani nem. Mert azonban a 19-dik század végén a hitfelekezetek szépen megférnek egymás mellett, s

ma már, keblében hordja ki-ki Istenét, nem bántja senki a másikat vallásért. Minden felvilágosodott ember elismeréssel adozik nagyjainak; Pázmán Péter ép oly kimagasló alak, mint akár Miliusz, akár Dávid Ferencz. Ez is a reformáció érdeme.

B. Gyarmaton az ünnepély az ág. hitv. evangélikus templomban november 11-én tót és magyar nyelven tartattott meg, mely alkalommal a magyar isteni tiszteltem Simko Frigyes lelkész ur erős protestáns szellemben ugyan, de igen szabadulvó és sikertől predikációt tartott. — A magyar isteni tiszteltem két egyháziének elénekklésével a b. gyarmati dalegyület működött közre. — Isteni tiszteltem után díszbéd volt a „Balszában“, melyen részt vettek: Kövy Tivadar, Simko Frigyes, mint az egyház ikerelnökei, továbbá Pajor István, Harmos Gábor, Bodnár István, Sréter Alfréd, Fajnor Sándor, Szerémy Gábor, Ujhelyi Boldizsár, Elheniczky Flóris, Dr. Feledi Ferencz, Jeszenszky József, Török Sándor és Zoltán, Piróth Károly, Fenyvesi Arnold, Dr. Berczel Henrik, Köröm László, Aninger László, Horváth László, Havas Gyula, Herepey Károly, Bachár Gyula, Tomesko Nándor, Zelenka János, Kovács József és még többen, számra mintegy 50-on. A tisztok sorát Kövy Tivadar nyitá meg, éltetvén ő felséget és az uralkodó házat, majd Simko Frigyes a megjelent közönséget, Pajor István a felekezetek testvérisége és egyetértésére szól, Bodnár István pedig kitűnő szónoklatban Luther, a nagy reformátor emlékére. Sréter Kövy és Simko ikerelnökökért üritett poharat. Az ebéd, melyben az ételek kitűnősége mellett csak az volt a biba, hogy a feltálatás ügyetlenül ment, csak este 6 órakor ért véget. — Este az iparos és földész osztály számára az ev. felekezeti iskola helyiségében volt banquet, mely szintén kitűnően sikerült.

Luther éneke, miután az eddigi szövegek igen gyarlók, legutóbb Gaál Mihály agárdi lelkész s lapunk munkatársa által fordítottat le. Ezen legújabb szöveg a következő:

Erős vár a mi Istenünk,
Jó menedék s oltalom!
Ó véd minket, ha ellenünk
Küzd a gonosz hatalom.
A régi ellenség
Ránk tört volna rég,
De tavasz csele,
— E szörnyű fegyvere —
Bennünket nem rettent meg!

Bár öröggel volna tele
Ez a világ — állunk;
Bátran megküzdünk vele,
Sikerre jut szent ügyünk!
Sötétség szelleme
Mindent döntene:
Am e küzdés
Mérő erőddés, —
Az ígét nem bírja meg!

Hatalmának zord eszközeit
Rajtuk ugyan próbálja,
De seregünket nem bontja szét:
Vezérünk helyét állja.
Kérded, ki legyen az?
Jézus Krisztus az.
Ő a mi fejünk,
Más nem is kell nekünk:
A diadal bizonyos!

A csélhoz egykor eljutunk,
Megszűnik a viadal,
Velünk marad mi Jézusunk
Szent lelke áldásával.
Vigyék bár ellenünk
Nők s gyermekeink,
Élet és vagyon
Bár nekik maradjon:
Üdvünk et nem bántathják!

Tanúgy.

Két év előtt közlemény jelent meg becses lapjában a kővári iskolára vonatkozólag, melyben az iskola fentartó — máltán — hanyagpáng gondatlansággal vádoltatik, amiért hogy a gyermekek sok éven át — 7 évig — nyomorult, padlózatlan paraszt szobákban, padok nélkül, öszerszúfolva, kénytelenek az iskolába feljárni, hol egészszögük alapján megromlik. Akkor, bár tagja voltam az iskolazárnak, tevékenységem és működésem a körülmények visszássága folytán annyira meggyűlölt, hogy a különben tendenciós közleményt meg sem szófolhattam. Annál inkább örvendek tehát, hogy jelenthetem, sőt jelenteni kötelességemnek ismerem, miszerint Kőváron, a községi iskola 12 évi fennállása után, átvéve folyó évi január 1-én a rom. kath. felekezet az elemi iskolát, már szeptember 18-án az alapjaitól emelt, s a törvényi követelményeinek teljesen megfelelő iskolaépület a használatnak ünnepélyesen átadott.

Mit azal kapcsolok egybe, hogy ezen iskolára ő eminentiája az esztergomi érsek ur által adományozott 600 frtnyi segélyért és Bachár Gyula b. gyarmati kereskedő ur 5 forintnyi szives ajándékáért a helyen is köszönetet mondok.

Fogadja tekintetes szerkesztő ur kíváló nagyra becsülésem kifejezését, melylyel maradtam

Nagy Csalomján, 1873. november 15.

alázatos szolgája:

Tihanyi Endre,
plébános.

A megyei bizottmány választott tagjai.

November 6-án megválasztattak: Imády Károly, Oroslányi Albert, Bartholomeidesz Gyula, Gellén László, Alk Ferencz, Repenahy Ferencz, Keller Antal, Szabó Imre, Marich Ágoston, Nagy Gedeon, ifj. Nagy Mihály, Siklaky István, Jakobovics József, Tillmann Károly, Szerémy Gábor, Melieher Ferencz, Frenyo Gyula, ifj.

Szakal Barna, Nádas Gyula, Szigethy Jenő, Gonda János, Perényi Gábor, Rosenbach Sándor, Szabó Sándor, Krasák Ferencz, Spisák Andor, Steiner Adolf, Zelenka Károly, Zeke Kálmán, Geduly Elek, Lehoczky Péter, Poniczky János, Bolváry Dénes, Deutsch Károly, Borbás György, Mocsáry Ödön, Szakall Lajos, Jancsár Sándor, Czobor Károly, Cserépy István, Rachler-Ferencz, Krúdy Pál, Boniczky Mihály, Majthényi Imre, Plattby Antal, Marasó Géza, Patai Ambrus, Keszler László, Népesy Béla, Okolicsányi József, Ungby József, Kiss Sándor, Juhl Béla, Diószeghy Taddó, Veres János, Kovács János, Fekete László, Posztóczy Iván, Plachy József, Plachy János, Jancsó József, Pock János, Okolicsányi Mihály, Chikán Dániel (Koldi), Bene Gyula, Scholcz András, Wellibil Károly, Körmendy György, Svibla András, Borbás Lajos, Krigovszky Henrik, Gottatag Lajos, Fityka Ferencz, Rell Pál, Weisz Ignác, Garam Jenő, Draskóczy Soma, Simko Frigyes, Dr. Feledi Ferencz, Hanulay János, Kfeller Károly, Tantossy Géza, Endrődy István, Erhardt Viktor, Kovács József, Unger Gusztáv, Krenedicz Imre, Martonfalvai Gyula, Honczey Gyula, Wallentinyi Samu, Plachy Zsigmond, Száló Viktor, Mesko István, Hartvich Ferencz, Csónka Zsigmond, Báthly Sándor, Fabriczy László, Szandner Gyula, Hornyánszky Ambrus, Vecsey Dező, Géczy József és Hanzóly Béla.

Két helyen megválasztottak: Imády Károly, Veres János, Bartholomeidesz Gyula és Frey Gyula.

A megmaradt tagok: Buriusz Mihály, Papp László, Karlik János, Hezterényi János, Lestyánszky Pál, Szabó László, Hanzóly Márton, Wladár Viktor, Kacsikócsy Jenő, Rákossy János, Gellén Antal, Reményi Károly, Karmovich Károly, Gallik Gyula, Toronyos György, Raffanidesz Bogyszló, br. Andreánszky István, Való János, Lénárd András, Jó Sándor, Szánthó János, Szabó Károly, Balás Ferencz, Prónay István, Gonda Bertalan, Balás Miklós, Tóth Jenő, Hoffmann Ignác, Krúdy Bertalan, Boko István, Csiky József, Szabó Berna, Praff Ferencz, Horváth Edmund, Báthly Barna, Szerényi János, Homolay Gusztáv, Okolicsányi István, Draskóczy Ede, László István, Grenier János, Szakall Lajos, Ráday György, Schlosserik József, Szakal Antal, gr. Forgách Sándor, Hubner Lipót, Goldberger Kálmán, Sternlicht Henrik, Sternlicht Vilmos, Niczky Tivadar, Bombala János, Lutter János, Holles Danó, Vitális József, Lutter Kálmán, Bory Sándor, Holty Miksa, Kállay János, Wladár Miksa, Szűdy Károly, Smidl József, Kutasek Artur, Lovas Pál, Zimányi Zsigmond, Plachy Gyula, Hegyesy Alajos, Gál József, Wladár János, Kramolini Ferencz, György József, ifj. Rády János, Kohn Herman, Papp János, Kovács József, Krisan Pál, Marasó György, Lieszkovszky János, Varga János, Kecéry Ödön, Hermann Sándor, Lechniesky Pál, Svehla János, Hermann Kálmán, Hrk János, Bella Károly, Boniczky Árpád, Gazdik József és Szakal Barna.

Szécsény, 1883. november 12.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

A „Nógrádi Lapok“ legutóbbi számában a megválasztott megyei bizottsági tagok névsorán engem érdeklőleg egy kis tévedésből eredett hibát látok, a mennyiben Szécsényben nem Horthy Gábor, de Krúdy Pál lett megválasztva.

Kérem szíveskedjék a jövő számban helyesbiteni.

Kiváló tisztelettel maradtam:
Krúdy Pál.

H i r e k.

Személyi hír. Szántagh Pál ur országgyűlési képviselőnk november hó 11-én B. Gyarmaton volt, hol Havas Gyula ur gyógyszeráránban az ott megjelent számos tisztelővel hosszabb ideig társalgott.

Hymen. Lengyel Sándor megyei hivatalnoknak november 10-én volt esküvője Zubovics Zsanna kisasszonnyal, Zubovics István központi csendbíró ur kedves leányával. — Plattby Sándor kápt. Plattby Ferencz törvényszéki jegyz. ur házas leányát pedig november 14-én vezette oltárhoz Csopcsányi Géza ur.

Kitüntetés. Báró Rozner Ervin megyénk fiát, a nagyváradi jogakademia egyik kitűnő tanárát legközelebb azon rendkívüli kitüntetés érte, hogy — ő felsége által — kir. kamarási czimmet díszítették fel. — Bizonyára ő az első kamarás professor.

Köszönet nyilvánítás. Mindazon helybeli és vidékről megjelent jó rokonok, barátok, ismerősöknek, s a résztvevő nemes keblű fiataloknak, kik boldogult kedves Ilonka leányom végtiszteleténél megjelenni szívesek voltak, s ezen emberbaráti nemes cselekedetük által nemcsak feledhetlen édes leányom végtiszteletét fényessé tették, — hanem jelenlétük által úgy gyermekeim, valamint anyai fájdalomainkat bábar részben is enyhítették, — ezennel mély köszönetet nyilvánítok Özvegy Szabó Józsefné és gyászoló családjára.

Gyászrovat. Baráthy Hussár Emma urbólgy Tiny nyén november hó 11-én nagy részvét melletti temettetett el. — B. Gyarmaton Brennenberg Eliz asszony, ezeltől francia nevelőnő, hosszas betegség után a hó 13-án kísértetett örök nyugalomra.

Diszokmány átadás. A b. gyarmati tűzoltó egyesület Tivadarának, mint a tűzoltó egyesület megalapítójának és jelenleg tiszteletbeli főparancsnokának f. hó 10-én érdemei elismerésül nagy ünnepélyességgel diszokmányt nyújtott át. — Kövy érzékeny szavakban köszöntö meg a megtiszteltetést s ígérte, hogy az általa alapított egyesületnek továbbra is hű támogatója leendő.

Nógrádmegye törvényhatósága f. évi december hó 1-én, a községi 1884. évi költségelirányzatok felülvizsgálata tárgyában rendkívüli közgyűlést tart. — Ugyanaznap fogja tartani a közigazgatási bizottság is decemberi havi ülését.

Névmagyarosítás. Waldmann Márk, hivatalnok a b. gyarmati m. kir. építészeti hivatalban, „Erdős“-re magyarosította nevét.

A salgó-tarjani köszönbánya társulatnak a belügy-miniszter megengedte, — hogy az ország czimerét használhassa.

Fájl Frigyes hangversenye, mint már jeleztük, december 2-án lesz a megyeház nagytermében. A jeles művész hangversenyén a b. gyarmati dalegyület két m. dallal, u. m. Storch: „Dalra barátim!“ és Thera Károly: „Dalunapépén“ című kitűnő darabokkal fog fellépni. Ugy tudjuk, hogy ezen hangversenyt — Fájl ur közbenjárása folytán — egy budapesti művész is szeretné elvinni fogja. — A hangverseny után rögtönzött táncmulatság is lesz.

A megyei kórházra hogy mennyire szükség van, igazolja a következő eset is. Egy b. gyarmati uraságnál szolgálatban álló kocsis súlyosan megbetegedett. Az uraság, a házi körülményeknél fogva a maga házában nem orvosoltathatta, hanem elküldte őt Vilkére, hová a kocsis illetékesnek tartotta magát. A vilkei előjáróság (mint általában a legtöbb községi előjáróság, mely az illetékeseségből folyó súlyos következményekkel tisztában van) nem fogadta el a beteget, hanem bevitte Losoncra. Itt sem fogadták el, hanem egyszerűen vissza vitték Vilkére. A vilkei előjáróság kapja magát és a beteget Kürtőre szállította, hol a kocsisnak valami távoli rokona volt. Kürtőön azonban ismét csak hideg keblekre talált, úgy hogy Kürtőről behozták B. Gyarmatra (mert a nép azt hiszi, hogy B. Gyarmaton van a megyei kórház). Itt végre a rozzant kórházban helyet adtak a szegény betegnek, ki, hogy bele nem halt a sok tortúrába, az csak az isten csodája!

A b. gyarmati tűzoltó-egyesület tagjai, akik szolgálati kötelességüknek eleget tettek, igen díszesen kiállított okmányt kaptak szolgálatuk elismerésül! Az okmányok a tisztikar részére november 10-én az ujonnan berendezett tűzoltó helyiségben adattak ki, mely estén illetve éjjelen át díszőrség volt kiállítva. — A többi egyetemi tagok szolgálati okmányait akkor vehetik át, midőn az őrségi szolgálat részük következik. — Az új tűzoltó lakánnya, noha egy szobából áll, elég kényelmesen van berendezve, a tűzoltó szerelvények pedig a tág fészert alatt szép rendben vannak elhelyezve. A városbába ezen újabb átalakítás által szép képét nyújtja a rendnek és tisztaságnak. Reméljük, hogy ezen szép rend és tisztaság a jóakarató előjáróság által ezentúl mindig fenntartatni fog.

A megyei kórház ügyében hozott közgyűlési határozat oly sok módot ölelt fel a kórház létesítése érdekében, hogy az intéző községnek valóban lelkiismeretes tevékenységre van szükség. A megyei alispán ur mint értesítőnk legközelebb már össze fogja hívni a bizottságokat.

Tisztelettel hívjuk fel azon t. előfizetőinket s községek előjáróságait, kik úgy ez évről mint a múlt évekről előfizetési díjaikkal határlékban vannak, hogy ebbeli tartozásaikat kiadóbivatalunkra csimézve mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

A magyar könyvkereskedők „Corvina“ című szakközlönyének könyvészeti rovatát október 1-től kezdve a „Csak szorosan“ budapesti könyvkereskedőegyesületnek egy bizottsága fogja vezetni, mely annak lehetőleg pontos szerkesztését a magyar könyvészet teljessége érdekében ohajtáná, e célból felkéri azon t. szerző és nyomdász urakat, valamint a könyvkiadással foglalkozó társulatokat, kiknek kiadványai nem jönnék rendes könyvtári forgalomba, hanem saját kiadásukban jelennek meg, miszerint azok egy-egy példányát, az ár megjelölésével, felvétel végett a „Csak szorosan“ az egyesület nevére beküldeni szíveskedjenek. Felvétel után a mű sértetlen állapotban vissza küldetik. Nemkülönböztetve felkértenek azon t. szerző urak, kik műveikre előfizetési felhívást bocsátanak ki, abból egy példányt beküldeni szíveskedjenek. Kíváncsok lennének az érdekeltek e kérelemnek lelkiismeretes pontosággal eleget tennének, a mennyiben az által nemcsak nevezett egyesület ügybuzgó tagjait segítik elő közérdekű törekvéseikben, hanem egyidejűleg saját érdeküknek is szolgálnak az által, mintán az uton a könyvkereskedők — üzleti szempontból is — tudomást vehetnek műveik létezéséről.

Érdekes új heti lap indúl meg a fővárosban gr. Kreith Béla, gr. Zichy Imre, legifj. gr. Teleki Sándor és Balázs Sándor szerkesztők vezetésével. A lap címe: „Szemle“. Munkatársai előkelő írók. A Szemle harmadik évfolyamán, díszes kiállításban, képekkel univerzális lap, mert politikai, társadalmi, szépirodalmi, stb. rovatai mellett terjedelmes, önálló rovatokat nyit a sport minden ágának, a közgazdaságnak, a művészeteknek, az iparnak, a divatnak, stb. Ilyen lap még nem jelent meg magyar nyelven! Gazdag, változatos tartalma kielégítheti a család minden tagját. A Szemle előfizetési ára félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Szemle kiadóbivatalába Budapest Váci-körút 17. sz. küldendők. A novemberi mutatószámokat az előfizetők ingyen kapják.

November, novem — kilenc latin szótól, mintán a régi római naptárban a kilenczedik hónap volt. Eleinte harmincz nappal bírt, Numa elvett belőle egyet, Julius Caesar azonban újra vissza csatolta azt hozzá. Midőn a római papok Krisztus előtt 43-ik évben az év számítását oly annyira zavarba jöttek, hogy a naptár jelzése a napállástól 79 nappal eltért el, Julius Caesar Sosygenes egyiptomi mathematicusait Rómába hívta, hogy az év számítását újra rendbe hozza. Ez, hogy az egyensúlyt ismét létesítse, február 23-ika után egy 23 napos hónapot csuszított be; Novem. és Decem. hónapok pedig egy névtelen kettő hónapot ékelt be, úgy hogy ez az év 445 napot számlált. Ezt az évet aztán annus confusionisnak nevezték. Ez a bonyolult év köpezte a határt a Numa-féle naptár vége és a Julian-féle naptár kezdete közt. Magyar neveit őrzött a megfelelő évszaktól, Szt. András hava a bele eső naptól nyerte. Lintopadnak nevezetik tőle azért, mert a levelek e hónapban már lehullanak.

Általános panasz. Számtalan ember hallható e panasz: „Rosszul vagyok, nincs étvágyam, mit csináljak?“, Be kell venni néhány szemet a Brandt-féle svájci labdacokból s az emésztési zavaroknak azonnal vége lesz. Egy doboz ára a gyógyszerárakban 70 kr.

N y i l t t ó r.

Hajós Jenő b. gyarmati lakos tulajdonát képező, mintegy 4-5 hónapos, vöröss-sárga, vékony orrú, ellálló lellőgű fiú, mind a négy lába alján fehér vizsla-kölk eltérve. A szíves utalgató vagy a vizsla átadója a tulajdonos által illó jutalomban fog részesítettetni.

Feladó szerkesztő:

Horváth Danó.

HIRDETMEY.

Van szerecsének köztudomására hozni, hogy a póstyéni közbirtokosság tulajdonát képező 4 kövű ipolyalom 1884. évi április 24-től egymásután kövűvetkező három évre, az 1884. évi január hó 15-én délután 2 órakor a póstyéni vendéglő helyiségében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek a már előre megállapított feltételek mellett bárbe fog adatni.

Zárt ajánlatok egész 1884. évi január 14-ig t. Krista János földbirtokos urnál benyújthatók, ezekhez 600 frt készpénz csatolandó, s az ajánlatban kitteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Az árverési szándékozók az árverés megkezdése előtt 600 frtot bántapénztul letenni tartoznak.

Az árverésre vonatkozó feltételek t. Krista János földbirtokos urnál Póstyénbe mindenkor megtekinthetők.

Ludányban, 1883. november 6-án.

3-2

A felügyelőség.

Hirdetmény.

A b. gyarmati takarékpénztár igazgatósága által ezennel közhírré tétetik, miszerint a b. gyarmati takarékpénztárnál elzálogosított arany, ezüst s egyéb kézi zálogtárgyak, — melyeknek kiváltási határideje folyó 1883. évi június 30-ig letelt s ez időtől fogva sem meghosszabbítva sem kiváltva nem lettek — folyó 1883. évi december hó 17-én délután 2 órakor az intéző hivatalos helyiségében nyilvános árverés mellett el fognak adatni.

Az eladandó tárgyak számai:

IV. 23, 59, 79, 143, 165, 167, 176, 178, 223, 238, 255, 262, 348, 359, 376, 378, 383.

V. 1, 23, 25, 41, 58, 69, 70, 74, 75, 77, 91, 98, 101, 102, 129, 141, 143, 171, 174, 177, 181, 186, 188, 189, 206, 213, 214, 219, 232, 258, 259, 275, 284, 292, 294, 308, 314, 317, 320, 339, 348, 356, 399, 401, 429, 446, 449 és 450.

B. Gyarmat, 1883. november 14.

3-1

A b. gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

Ki bármilyen kórház, nehéz térség, rekedtség, húsvet, nyálkásodás, meghűlés, tüdő- és gége-bajban szenved, ajánlom saját készítményű codelines moha-növény cukorkáimat. Ezen kellemes ízű szeletek, bármily mennyiségben fogyasztva, emésztési zavart nem idéznek elő. Ajánlom továbbá gyengélkedőknek, részegyeknek és idült betegeknek egyenesen Malagából hozott 1868. évi malaga-boromat. Egy palack ára 1, 2 és 4 frt. Egyszermind értesítem a t. cz. közönséget, hogy a gyógytárt minden keresetlebb gyógyszer-különlegességgel és a legfinomabb illatszerekkel kellően ellátam. Becses pártfogásukat kéri: **Herepay Károly gyógyszerész,** a „Magyar koronához“ címzett gyógytár bérője 10-4 **Balassa-Gyarmaton.** Codeines moha-növény cukorkák Hrabóczky Imre gyógyszeráránban Rétságon is kaphatók.

